

Literair

Waarde Marleen Reylandt

Marc Braet

Waarde Marleen Ryelandt,

Het viel te verwachten dat mijn aanwezigheid op de lijst AGALEV ter gelegenheid van de verkiezingen van 8 oktober as. diverse reacties zou opwekken, van negatief tot positief. Opa Marx zou ongetwijfeld in z'n baard hebben geglimlacht.

Máar ja, wat sta ik nu in feite te doen tussen al dat groen, Op de 25- plaats? 'Want de lijst telt blijkbaar vele zwaargewichten: licentiaten, advocaten, gediplomeerden en geleerden, en ik daartussen zonder diploma, die de universiteit van .et leven doorliep, en Pablo Neruda parafraserend, zeggend : 'ik ben maar een dichtertje'!

Aangewaaid uit Nieuwpoort in een heerlijke stad waar ik reeds met mijn mloeder kwam in de 30er jaren, op bezoek bij haar zuster die een volkscafé runde -lak bij het Begijnhof. Moeder is gestorven in de toenmalige St. Jozefkliniek toen laar broer burgemeester was te Oostkerke. Een broer van mijn vader was burg, neester te Damme en woonde waar 'De Grote Sterre' was blijven stille staan. Wat heeft dat allemaal met Agalev te maken" hoor ik je reeds zuchten. Maar zoals F. Kiesling schreef: "Jullie die naar de toekomst gaan moeten doorheen het verleden, anders hebben jullie geen toekomst".

10 mei 1940 : overval van Nazi-Duitsland op o.m. België; alle scholen licht. Joepie! We zijn jong en dat is fijn! 17 dagen later: drie bommen uit stevig Krupp,staal worden zo maar zonder toelating door een Duitse bommenwerper op :let ouderlijk huis gelost. Huis aan diggelen, wij ongedeerd van tussen het puin en weg naar Brugge. Nieuwe school, nieuwe vriendjes, nieuwe ervaringen. De oorlog kon me gestolen worden en het dagdagelijks verboden beluisteren van de radio, berichten uit Engeland was niet voor mij weggelegd. Mijn ik-persoonlijke interesseerde zich alleen voor boeken, gedichten, tekenen en schilderen. 1941 : 'Operatie Barbarossa' gaat van start, of met andere woorden: Duitsland valt Rusland binnen. Vader Braet ontstopt een overgebleven fles champagne, zeggend : "De Moffen zijn er aan, nu ze Rusland hebben aangevallen. Leve het Rode Leger!" Het leek me een vreemde bedoening. Het gebeurde allemaal zo ver .van Brugge weg; het ging aan mijn ezelsoren voorbij en ik dacht: leve de boeken; leve de poëzie. Mei 1942 : mijn broer wordt aangehouden in Frankrijk om via Spanje Engeland te bereiken. Voor zijn leeftijdsgenoten was het ogenblik aangebroken om verplicht naar Duitsland te gaan werken. Het .'Herrenvolk' had slaven nodig, en in alle bezette landen stonden de plaatselijke slavendrijvers gereed om een handje toe te steken in de jacht op 'werkonwilligen'. En zie, mijn ik,wereidje kantelt, mijn ogen en oren "gaan open, en plots is alles anders. Nog in de loop van hetzelfde jaar sluit ik aan bij het Verzet.

. Aanvankelijk verdeling van illegale bladen, later wordt het ingewikkelder.

1943: sluit aan bij de illegale KP en beland in wat men het Gewapend verzet heeft genoemd. Vrienden uit de RMS en het KA worden aangehouden, leraars ondergaan hetzelfde lot. Mijn lievelingsleraar Nederlands, de letterkundige Jan Schepens wordt, samen met andere Bruggelingen, als gijzelaar opgesloten. Mijn goede vriend Kamiel Top, de belovende dichter uit Nieuwpoort, wordt weggevoerd naar het concentratiekamp Flossenburg waar hij zal omkomen. Mijn goede -kameraad uit het Verzet, Mahieu Hinoul met schuilnaam 'René' komt terecht in het concentratiekamp Grosz-Rosen in Polen en ziet nooit nog Brugge terug. Mijn koerier ster met schuilnaam 'Jacqueline' komt terecht in Auschwitz en overleeft het niet. En de lijst groeit steeds maar aan. Qp 12 september 1944 is Brugge van de zwarte pest verlost. Maar.de oorlog is niet ten einde. Qp 6 augustus 1945 komt als ultiem toemaatje de dodelijke flits die uitgroeit tot een reusachtige paddestoelwolk van zowat dertienduizend meter hoog. Het 'Manhattan~project', zijnde de atoombom, was realiteit geworden, en hoewel de meeste wetenschapslui zich hadden uitge~ sproken tegen het gebruik ervan op het Japanse grondgebied, bleek de monsterachtige paddestoel boven Hiroshima een niet mis te interpreteren teken. Het was politiek duidelijk dat de USA ook in de toekomst voor het inzetten van atoomwapens niet zou terugdeinzen in het geval de zelfbepaalde

zekerheidsbelangen dergelijke stap zouden 'gebieden'.. En droomden toenmaals niet sommigen, zelfs luidop en schaamteloos, van een preventieve atoomslag tegen de Sovjet~Unie?

Er was dus een probleem ontstaan dat het lot, de toekomst, kon bepalen: Zouden dezelfde wetenschapslui, die de weg gevonden hadden naar de doos van Pandora waarin de atoombom te wacht. en lag, ook de weg vinden naar 'de uit~ schakeling van een kernoorlog samen met vele andere vormen van oorlog? Want zou het openen van de doos, zoals helaas Epimetheus ervaren had, niet alle ellende over de aarde uitstrooien, en zou men de doos zo snel weer kunnen sluiten dat tenminste de hoop .er nog in achter bleef? En aldus kwam 'in de loop van maart 1950 te Stockholm, op voorstel van de Franse kernfysicus Frederic Joliot~ Cury, de oproep tot de verbanning van alle atoomwapens in de hele wereld tot stand. De eerste in ons land die de 'Oproep van Stockholm' ondertekende, was Koningin Elisabeth. Binnen enkele maanden was de 'Oproep', begeleid door de vredesduif van Pablo Picasso, door meer dan 500 miljoen mensen ondertekend. En toen kwam de 'Koude Oorlog'. De heksenjacht op communisten, of wat er voor doorging, was open. Neen Beste Marleen~ ik werd niet terechtgesteld als het joodse echtpaar Echel en Julius Rosenberg in de USA; ik moest niet naar het buitenland vluchten zoals o.m. Charlie Chaplin en Bertolt Brecht die in de USA verbleven; ik werd niet van de ene op de andere dag werkloos, Zoals o.a. gebeurde met de directeur van Sabena, Oimitri Golde, die in het verzet tegen de vreemde bezetter, een belangrijke rol had vervuld. Maar toen ik in 1958 een visum aan~ vroeg om mijn broer in Belgisch Congo te bezoeken, werd me dit visum geweigerd met als motivatie, geformuleerd door de toenmalige directeur van de Belgische Staatsveiligheid, dat ik in 1957 Moskou had bezocht en dat ik actie had gevoerd voor het verbod van atoomwapens in Oost en West.

En zo verstreek de tijd die mij op aarde gegeven was. En ik trok doorheen een deel van de wereld, maakte kennis met prachtige mensen en schurken, sliep in parken en luxueuze hotels, zag in vele musea de kracht en de schoonheid van onze cultuur, bijeengebracht in schilderijen, kantwerk en tapijten, of het nu in Leningrad of Madrid was, in Bilbao of Krakow, in Parijs, Moskou, Amsterdam, Berlijn of Lissabon. Reizend langsheen de 'Zijderoute' van Marco Polo, staande midden de hoogvlakte van het Pamir-gebergte, trekkend doorheen de Aziatische Honger# steppe waar ik een kamelenjong zag geboren worden; thee slurpend in Samarkand of Bouchara; koffie proevend in Caracas; uitkijkend over de Grote Oceaan in Isla Negra waar Pablo Neruda woonde. Ik herinner me een dag in april 1969, toen ik, midden de militaire dictatuur van het kolonelsbewind, in Griekenland verbleef. Ik had Thebe met de zeven torens gezien en het Orakel van Delphi geraadpleegd. Het mij toegefluiserde antwoord bestond uit de versregel door de Griekse dichter Yannis Ritsos geschreven, die toen op het eiland Samen gevangen zat : "Het licht zal zijn boom vinden, en de boom zijn vrucht".

Dit doet me nu denken aan traangas, chargerende politie te voet en te paard, waterkanonnen en met rubberkogels vurende soldaten. Pogend dit allemaal te ontwijken, staande aan de voet van de ringmuur rondom Jerusalem, ter gelegenheid van een internationale vredesactie, met als 'wapens' kleurige ballonnetjes, de vredesduiven van Pablo Picasso, en de diep' menselijke oproep tot wederzijds respect, en begrip tussen Israël en het door het leger bezette deel van Palestina.

Daar is het, dat ik met Agalev 'kennis maakte', nl. bij de ontmoeting met Hugo Van Dienderen, Volksvertegenwoordiger. En later kwam Agalev opnieuw

aan mijn deur kloppen; Na de terugkeer van een eerste bezoek aan Bagdad, samen met een delegatie uit Brugge, Oostende, maakten we de 'Oproep van Bagdad' bekend bij de media, politieke partijen e.a., voor humanitaire hulp aan de Iraakse bevolking en vooral aan de kinderen. Deze sterven als vliegen aan ondervoeding (zelfs melkpoeder is verboden in te voeren bij bevel van de USA, humanisten). Deze 'Oproep' werd in de eerste plaats onderschreven door de reeds genoemde Hugo Van Dienderen gevolgd door Agalev als Vlaamse Partij. En daarmee was helaas de kous af. Geen teken van leven van welke andere klassieke, zich democratisch noemende partij ook. En het is nog steeds wachten op reacties t.o.v. de recente stellingname van de Belgische VN-rapporteur Marc. Bossuyt, die zeer scherp naar de USA (en diegenen die blijven zwijgen) uithaalde: "Irak, sancties, aanfluiting van de mensenrechten".

En hetzelfde deed zich voor toen het klassiek geworden USA~schema "in naam van de mensenrechten" tegen Joegoslavië in werking trad. Voor wat betreft de situatie van de Koerden, werden de mensenrechten gemakshalve vergeten.

Turkije is toch een trouwe NAVO-bondgenoot waar de USA belangrijke militaire basissen heeft, nietwaar Humanisten-aller-landen !!

De legitieme weigering van Joegoslavië, om het dictaat te aanvaarden dat moest toelaten dat NAVO-eenheden het land praktisch konden bezetten, zette de Amerikaanse uitvinding van de weegschaal met 2 maten en 2 gewichten in beweging...

En met steun van de NAVO-bondgenoten, die als vazallen optraden vielen uit de hemel slimme bommen die bij vergissing op onschuldigen en weerlozen terecht kwamen. Tienduizenden mensen werden van de ene dag op de andere werkloos wegens de vernietiging van bedrijven, en daar waar het elektrische en chemische bedrijven betrof, waren de ecologische gevolgen uiteraard rampzalig. En deze infernale situatie werd door de vazallen vlijtig gesteund en bewierookt door o.m. de Duitse minister Joschka Fischer en de Belgische minister Eric De Rycke. En leve de krokodillentranen, leve de ethiek van de aanvalsoorlog, als het maar veel, veel geld en macht opbrengt (voor enkelen). De duizenden in Kosovo en omstreken, die straks, dank zij de 'slimme bommen' made in USA, uit verarmd uranium vervaardigd, de kankergezwellen in hun lichaam zullen voelen groeien, kunnen maaibest hun humanitaire rechten vergeten. .

En wat en wie zag ik opnieuw tijdens de betoging te Brussel tegen de NAVO, wandaden in Kosovo: wèl de AGALEY, vlaggen met vertegenwoordigers, die achter die groene, hoopgevende kleur opstapten.

Nu de leugens en bewuste vervalsingen betreffende Kosovo meer en meer worden bekendgemaakt; nu o.m. de verklaringen van Spaanse piloten die geweigerd hebben in Kosovo burgerdoelwitten te bombarderen gepubliceerd werden, zouden we toch kunnen verwachten en hopen dat diegenen die zich door reële humanitaire aspecten hebben laten misleiden of beïnvloeden, nu duidelijk hun afkeuring zouden uiten tegen die Amerikaanse politiek en de volgzzaamheid van Europese staten.

Dit brengt me, tot slot, bij de Duitse filosoof Ernst Bloch en zijn avontuurlijke wijsbegeerte i.v.m. het probleem van de toekomst, de jouwe, de Onze. Bloch, een vooraanstaand marxist die gekozen had in de DDR te wonen en te werken, maar diep teleurgesteld dit land verliet. In de DDR verweet men hem o.m. dat hij binnen de Marxistische visie 'idealistische opvattingen' binnenbracht, zoals de gedachtengang over de verhouding tussen Atheïsme en Christendom, waardoor hij, intellectueel eerlijk, een aantal dogma's binnen een verstard, verstikkend Marxisme, moest aanvallen en ontmaskeren. Het is een absolute aanrader het werk van Martin Plattel 'De rode en gouden toekomst' te lezen, waarin hij zeer duidelijk ingaat op de opvattingen van Ernst Bloch, ook betreffende de ons omringende natuur. De lezer(es) krijgt aldus dieper inzicht in het basiswerk van Bloch, nl. 'Das Princip Hoffnung'.

Hoe belangrijk is het inderdaad niet de levende, werkende, nadenkende, creatieve mens te overtuigen dat hoop bestaat, en een fundamenteel bestanddeel is, een noodzakelijkheid, want zonder hoop kunnen we niet leven.

Je begrijpt dus, beste Marleen, waarom ik jou als lijsttrekker van AGAL~V en meteen ook de ganse lijst, alle succes toewens bij de komende verkiezingen!!

Mark **BRAET** Auteur/Vertaler

Brugge, 24 augustus 2000